

KVITRET



I dag faller dommen mot terrortiltalte Anders Behring Breivik.

» Under 24 timer til domsavsigelsen. Psykotisk eller ikke? #22 juli @stidrake

» Rettssaken etter #22 juli kan vare i 5 år, ifølge en jusprofessor. #nyhetskanalen @iphone_mr

» Noen som har greie på den rådende oddsen på domsutfallene? #22 juli @chraha

» Min legmannsmagefølelse (neologisme?) sier meg at en utilregnelighetsdom i

morgen vil bety en rettskandale. #22 juli #Utøya #Breivik @KetilSteigen

» Det kan bli en tålmodighetsprøve å følge domsavsigelsen i Breiviksaken. Det er ventet at det vil ta hele dagen. PK kl. 16.30 først. @EndreLundgren

» Igjen dukker noen opp på TV-en min og proklamerer at fredag kommer dommen mot Breivik. Der åpnes det igjen – det virtuelle behringstredet! @HaaBull

» Noen syns at ABB fortjener dødsstraff, det blir litt vanskelig siden Norge har det ikke i lovverket og dødsstraff i krig ble avskaffet i 1979. @Fiskaaen

» Hei, Twitter, konkurranse: om å gjøre å ikke overgå hverandre i bedrevitenhet rundt domfellingene av ABB, men la det synke litt. @davidskaufjord

» Nok en gang – ABB-saken over mange sider – uten EN nyhet. Aftenposten bekrefter

medias rolle som åtselsdyr på nyhetenes gravhaug! @arildfuruset

» Dikemark sier at de nekter å behandle ABB hvis han er tilregnelig, betryggende. Men dette gjør jo rettsprosessen slik den er nå meningsløs. @hfrendal

» Er nyhetsbildet stille i påvente av dommen på fredag? «Alle» mener #breivik er tilregnelig, jeg tror han er sprø som en nøtt. Blir spennende. @Rettferdighet

Birkebeinerhelvetet



Marit Figenschou
Statsviter og skribent

MOTBAKKENE ER mange og det går trått. Det er vel et kvarter siden jeg forlot Adamstuen i Oslo for en treningstur opp til Tryvann – 529 moh. Fra Vinderen og opp mot Tryvann ligger høydekotene tett. Slitet opp bakkene gir styrke i legger og lår og lungene får kjørt seg.

NEDOVER MOT meg kommer tre syklistere i rasende fart. Rumpa er øverste punkt, hendene hviler på styret og mellom tomlene synes toppen av hjelmen. Konsentrerte blikk zoomer inn kurvene og det går unna. De får farten min til å likne en skilpaddes. Et hull i vei-banen er det som skal til før ledd og lemmer slås i stykker, asfalt og grus skjærer opp hud, knekker hjelm, kragebein og armer. Massevelt i Tour de France gjør meg kvalm. De som kommer bak klarer ikke å stoppe, kropper og sykler samles i en haug, hjelmene dundrer i bakken. Vi snakker ikke om skrubsår, men om overlevelse.

VEL FEMTI METER før avkjøringen til Holmenkoll-anleggene tar jeg igjen en dame på sykkel. Farten er enda lavere enn min. Så svinger hun til venstre inn mot Holmenkollen Park Hotel. En flokk med karer er på vei nedover. De har ingen intensjoner om å bremse ned. Dama er ute av veibanen, men stemmen når henne nok. – «Iddiot! Se til helvete å holde deg på riktig side!» Kjerringa må for faen ikke finne på å krysse veibanen. Hun må da vite at dette er fartsrenna for dem med seriøse mål.

Et par svinger lenger opp høres pes fra en som kommer bak meg. Han har BMI over normalen. Pus-



FOR ALLE: «Det er plass til mange, de raske og sterke, dem som har litt mer enn normal BMI – og det er heldigvis også plass til sånne som meg», skriver kronikkforfatteren, som tidligere har skrevet boka «Til Sydpolen. Ingen bragd». Foto: Thomas Rasmus Skaug

ten går fort og girene knaker: «Er du påmeldt?» Noen sekunder senere: «Karbonramme. Lett som faen! Veier ikk' no!» Men det er ikke gram eller kilo – verken på sykkel eller kropp – som teller, men å delta. Kampen om én av de 15 000 startnumrene som legges ut er stor. 58 sekunder etter at påmeldingsfunksjonen er åpnet, er det som regel for seint.

VI NÆRMER OSS den tiden på året da det handler om minutter og sekunder, ære og troverdighet – det er tid for Birkebeinerrittet.

» Birken er en samling av langt flere enn dem vi leser om i avisene.

Mange ledere og næringslivstopper deltar. Det skrives om dem i avisene. Fortellinger om treningstimer, treningsprogrammer og intervalløker som de færreste kan måle seg mot. Småbarnsforeldre legger inn økter før ungene står opp og etter de har lagt seg. Ektefeller og unger klemmes inn mellom treningsøktene. Mye må forsakes til fordel for det å være best. Kroppen er et instrument for måloppnåelse og pines til det ytterste for at resultatene skal innfris.

HVORFOR ER Birken blitt så populær? Det kan ha med historien å gjøre, om vågal ferd som har fascinert oss til alle tider. Om to menn som kjemper seg over fjellet i dårlig vær uten en tanke om å snu eller gi opp. De satte inn alt de

hadde av mot, krefter og vilje for å bringe i sikkerhet et barn de håpet og trodde skulle bli Norges konge. På Birken møtes de sterkeste, kreftene brynes og konkurransen er hard. Et startnummer er for noen synonymt med maks mobilisering av styrke – det å gi alt.

MEN I BIRKEN er det plass til mange, de raske og sterke, dem som har litt mer enn normal BMI – og det er heldigvis også plass til sånne som meg. På sekken min står det Sykt Aktiv – jeg sykler for Revmatikerforbundet.

Birken er en samling av langt flere enn dem vi leser om i avisene, treningsprogrammene og alvoret tilhører lang fra alle. Derimot er Birken i hovedsak et sterkt fellesskap der treningsfeller møtes, erfaringer utveksles og hu-

moren sitter løst.

I MOTBAKKENE heies det på dem som strever mest. Oppmuntringen kommer fra hyttefolket som har benket seg i campingstoler langs løypa, fra kjente melodier på trekkspill, flagg og heiarop eller fra sidemannen som har holdt følge med deg den siste mila. For de aller fleste er det et treningsmål, som noen setter høyere enn andre. Men for de aller fleste er det et mål i seg selv å gjennomføre.

Men må man barke seg over fjellet sammen med tusenvis av andre gærninger for å oppleve det? Ja, fordi Birken er en massemonstring, stemning, fellesskap, mestring og glede. Glede? Ja, men da må du – som i alle andre sammenhenger – velge det.

Jeg er påmeldt. Er du?

Politiets fellesforbund har for stor makt



Svein Tuastad
Statsviter, førsteamanuensis ved Universitetet i Stavanger

BEREDSKAP: Det kan godt hende det er sant at tidlegare politidirektør Ingelin Killengreen nærast på eiga hand skapte ein fryktkultur som øydela politiets beredskap, jamvel om kjelda til NRK og TV2 sist helg var redaktøren i politifagforeiningas eige profesjonsorgan. På den andre sida: I mars 2009

omkransa over 4000 demonstrerende politi Stortinget. Til saman var det i 2009 8000 polititjenestemenn i Noreg. Alle stilte ulovleg i politituniform for å vise avsky mot sin arbeidsgjevar. Det første som slo ein då var knappast at politiets frykt for arbeidsgjevaren hadde verka lammande. – Det såg ut som eit statskupp, sa dåverande Venstreleiar Lars Sponheim (vg.no 2/4 2009).

I EIN KRONIKK i Dagbladet 17. august peika eg på at også politiets eiga framferd i åra før 2011 vitna

om den ukulturen Gjørvi-kommisjonen trakk fram som ein viktig grunn til at politiets innsats gjekk katastrofalt galt den svarte fredagsettermiddagen i juli 2011. Det er for enkelt å berre peike på justisminister og politidirektør. Dei ba ikkje om å måtte bruke dag ut og dag inn i årevis på å handtere ulovlege lønsaksjonar. Kanskje var det ein medverkande grunn til at nødvendig utviklingsarbeid gjekk for seint.

LEIAREN I Politiets fellesforbund, Arne Johannessen, vedgår i eit til-

svar 22. august uheldige episodar under politikontflikten. Men for meg verkar det som om ei grunnleggjande innsikt har gått den godaste fagforeiningsleiaren hus forbi: Det er ikkje fagforeiningane i dette landet som skal bestemme politikken. Fagforeiningane kan og bør komme med innspel. Men alle skjønar at dei innspela vil vere prega av yrkesgruppas egne profesjonsinteresser. Sjukepleiarar vil ynskje fleire sjukepleiartilsette; lærarane fleire lærarar og politiet, ja, politiet vil ha fleire politifolk.

NO TRENGST ein ny giv i politiet. Den bør mellom anna handle om at den einskilde politimann og -kvinne på oppdrag i større grad sjølv er budd på å få og ta ansvar. Ei slik kulturendring krev ein annan måte å tenkje på. Ho er umogleg å få til utan at ein sjølv aktivt vil det. Det er vanskeleg å sjå at ein ny mentalitet kan oppstå utan ei viss sjølvransaking. Utøvinga av fagforeiningsmakt har vore for sterk i politiet. Politisk styring av etaten har vorte for styrjande. Den smertefulle innsikta bør politiet sjølv ta innover seg.